

Suicidal adfærd og kronisk smerte

Et samarbejdsprojekt mellem Almenpsykiatrisk afdeling, Odense/Augustenburg, Smertecenter Syd OUH, og Center for Selvmordsforskning, Odense.

Overlæge, forskningskoordinator Ph. D Elsebeth Stenager, afd P, Overlæge Gitte Handberg, Smertecenter Syd, OUH, Cand Scient Børge Jensen og Cand Scient Agnieszka Konieczna, Center for Selvmordsforskning

Baggrund

Der er udfærdiget flere undersøgelser omkring sammenhænge mellem depression og kroniske ikke maligne smerter. Disse undersøgelser har vist, at op til 50% af kroniske smertepatienter har en depression.

Det er nærliggende at forvente, at smertepatienter derfor også ville have en øget risiko for suicidal adfærd.

Denne problematik er kun i beskedent omfang undersøgt.

I undersøgelser af selvmordstanker hos smertepatienter er det fundet at mellem 5 og 30 % af en smertepopulation har selvmordstanker.

En af de seneste oversigtsartikler har vist at selvmordsrisikoen for smertepatienter er fordoblet i forhold til baggrundspopulationen. Livstidsprævalensen for selvmordsforsøg var mellem 5 og 14 %, og livstidsprævalensen for selvmordstanker var 20 %.

Denne oversigtsartikels resultater er baseret på meget få og metodologisk usikre undersøgelser.

Det kunne være relevant at undersøge hyppigheden af selvmordsadfærd og identificere risikofaktorer for suicidal adfærd hos danske smertepatienter. Aktuelle undersøgelse er en del af et større projekt omkring kronisk smerte og selvmord.

Denne undersøgelse har følgende formål:

1. På baggrund af registrerede data hos 500 patienter konsekutivt henvist til SMEC fra 1/9 2008, at sammenligne patienter med suicidal adfærd med patienter uden suicidal adfærd mhp. at identificere risikofaktorer for selvmordsadfærd hos smertepatienter.

Materiale og Metode

Smerteklinikken modtager patienter med kroniske smerter fra hele regionen Syddanmark.

I forbindelse med behandlingen indsamles følgende oplysninger systematisk fra alle patienter

Antal Kontakter med behandler, Antal Lægebesøg, Antal konsultationer, Antal tidligere indlæggelser

Hoveddiagnose, bidiagnose

Smertehistorie, Symptomvarighed

Sociale karakteristika

Alkoholforbrug

Medicinforbrug

Følgende skalaer anvendes:

Brief pain inventory

Hospital Anxiety and Depression scale

DRI, Disability Rating index
Smerteregistrering VAS skala, 4 version
SF 36

Følgende spørgsmål er stillet omkring suicidal adfærd

Har du på noget tidspunkt forsøgt at tage en overdosis medicin eller på anden måde skade dig selv
Hvor lang tid siden er det det skete.

Havde din handling nogen sammenhæng med din smertetilstand

Havde du i forbindelse med den selvskadende handling kontakt til sundhedspersoner

De indsamlede registreringskemaer indtastes i en database udarbejdet i SPSS, Patienter med tidligere selvmordsadfærd sammenlignes med patienter uden selvmordsadfærd, og risikofaktorer for selvmordsadfærd identificeres.

Foreløbige resultater

Relevant litteratur

Eriksen J, Jensen MK, Sjøgren P et al: Epidemiology of chronic non-malignant pain in Denmark. *Pain* 2003; 106: 221-228

Tang NY, Crane C. Suicidality in chronic pain: a review of the prevalence, risk factors and psychological links. *Psychological Medicine* 2006; 36: 575-586.

Fisher B, Haythornthwaite JA, Heinberg LJ et al. Suicidal intent in patients with chronic pain. *Pain* 2001, 89: 199-206

Smith MT, Edwards RR, Robinson RC et al. Suicidal ideation, plans and attempts in chronic pain patients: factors associated with increased risk. *Pain* 2004; 111: 201-208.

Edwards R, Smith MT, Kudel et al. Pain related catastrophizing as a risk factor for suicidal ideation in chronic pain. *Pain* 2006; 126: 272-279.

Spiegel B, Shoenfeld P, Naliboff B. Systematic review: the prevalence of suicidal behaviour in patients with chronic abdominal pain and irritable bowel syndrome. *Alimentary Pharmacology & Therapeutics*. 2007; 26: 183-193.

Stenager E, Stenager E. Selvmordsadfærd ved somatisk sygdom. *Ugeskr læger* 2008

Elsebeth Stenager, Egon Stenager. Suicidal behaviour, somatic diseases and pain. The Haworth Press 1998.

Elsebeth Stenager, Egon Stenager. Physical illness and suicidal behaviour. In Hawton K, van Heeringen K. *International Handbook of suicide and attempted suicide*. Wiley, London 2000

Elsebeth Stenager, Egon Stenager Physical illness and suicidal behaviour. In Danuta Wassermann. *Suicidal behaviour in an international perspective*. Oxford University Press, in press

Campbell LC, Clauw DJ, Keefe FJ. Persistent pain and depression: a biopsychosocial perspective. *Bio Psychiatry*. 2003 Aug 1;54(3):399-409.

Gureje O. Psychiatric aspects of pain. Department of Psychiatry, University of Ibadan, University College Hospital, *Curr Opin Psychiatry*. 2007 Jan;20(1):42-6.